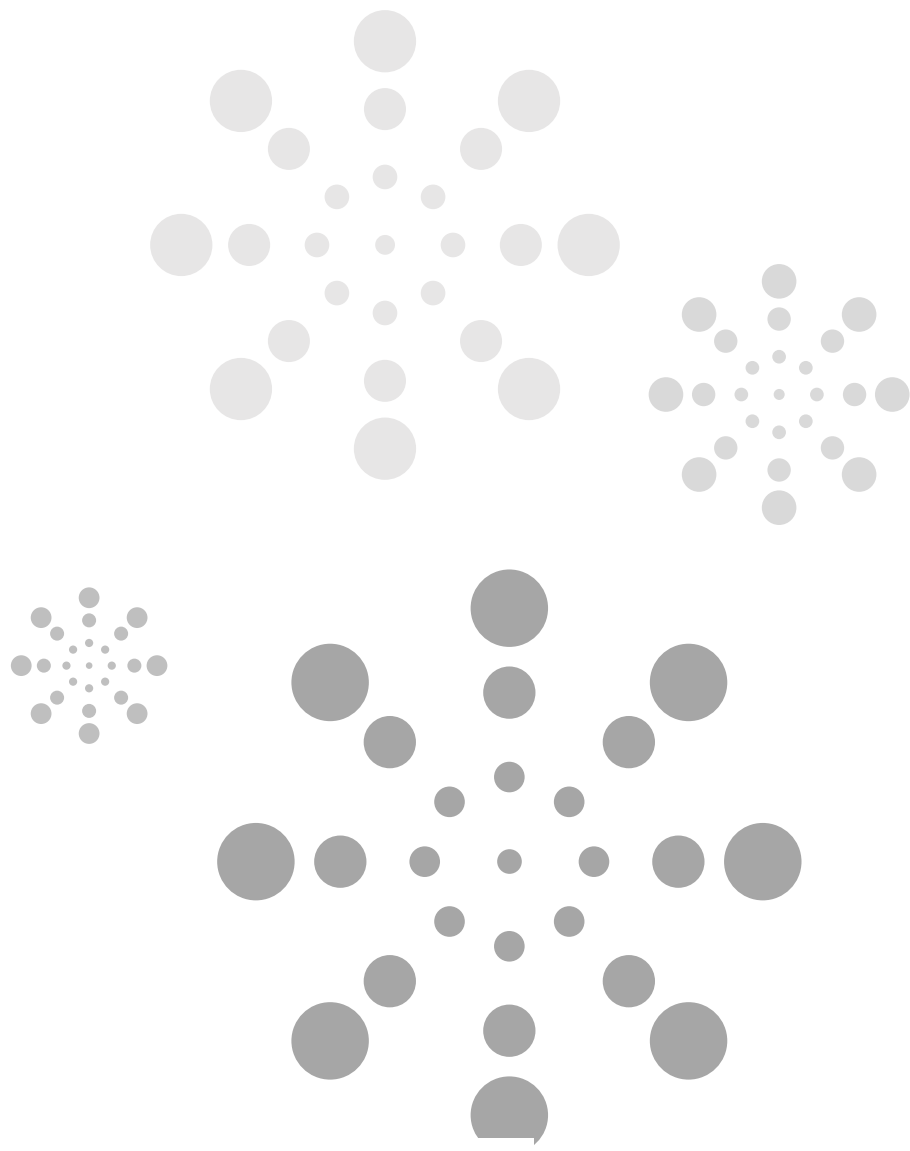

ASSISTÈNCIA TÈCNICA PER A L'ELABORACIÓ I
APROVACIÓ DE L'ESTRATÈGIA DE
REINDUSTRIALITZACIÓ DE LA COMUNITAT
VALENCIANA 2024 2028

INFORME DEL SECTOR DEL CUIRO I CALÇAT

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Innovació,
Indústria, Comerç i Turisme

ÍNDEX

1.	CARACTERÍSTIQUES DEL SECTOR	2
1.1.	Estructura empresarial.....	2
1.2.	Recursos humans.....	4
1.3.	Magnituds econòmiques.....	7
1.4.	Comerç internacional.....	8
2.	POSICIÓ COMPETITIVA	12
2.1.	Factors competitiu.....	12
2.2.	Principals competidors.....	13
3.	REPTES 2028	14
3.1.	Reptes tecnològics.....	14
3.2.	Restes ambientals.....	14
3.3.	Restes organitzatives.....	15
3.4.	Altres restes.....	16
4.	ACCIONS	17

1. CARACTERÍSTIQUES DEL SECTOR

1.1. Estructura empresarial

En 2022, els fabricants del cuir i el calçat a la Comunitat Valenciana el componen 2.170 empreses, la qual cosa representa el 52,4 % del total de fabricants en l'àmbit nacional. Esta dada situa la Comunitat com a líder del sector en l'àmbit nacional. A més, el pes d'estos fabricants dins del teixit industrial valencià és significatiu, ja que representen el 9,1 % del conjunt industrial de la regió.

A més, les activitats annexes al sector, com ara la fabricació de components per al calçat, sumen aproximadament 984 empreses a la Comunitat Valenciana. Este nombre és extraordinari i representa el 82 %¹ del total d'entitats auxiliars del sector del calçat a Espanya.

Sumant estes dades, podem afirmar que el sector del cuir i el calçat, juntament amb les seues activitats auxiliars, compten amb unes 3.150 empreses a la Comunitat Valenciana. Estes xifres reflectixen el vigor i la vitalitat de la indústria del calçat i el cuir en la regió, que la destaquen com un important motor econòmic i un referent en l'àmbit nacional.

Taula 1. Dades principals del sector del cuir i el calçat valencià (empreses, %; 2022).

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	DADES
Empreses fabricadores	2.170
Empreses auxiliars	984
Empreses del sector	3.154
Representació de fabricants nacional	52,4 %
Representació d'auxiliars nacional	82 %*

*Font: DIRCE 2022. INE; 2023; elaboració pròpia.
Dada proporcionada per l'AECC.

El sector de fabricants el conformen dos subsectors fonamentalment, un dedicat a la preparació, l'adobament i l'entintatge de cuir i a la fabricació d'articles de marroquineria i similars, en el qual es comptabilitzen unes 222 empreses (10,2 %), i un altre majoritari dedicat a la fabricació de calçat (89,8 %).

Per la seua banda, el sector de components per al calçat abasta un ampli espectre de fins a 12 activitats industrials auxiliars relacionades amb el calçat: tèxtil; pell i adobats; calçat; fusta, suro i esparteria; paper i cartó; arts gràfiques; químic; cautxú; plàstic; metall; maquinària i equips; i adorns.

Taula 2. Dades principals de les divisions i grups sector del cuir i el calçat valencià (empreses, %; 2022).

¹ La dada proporcionada per l'Associació d'Empreses de Components per al Calçat (AECC) indica que el 82 % representa la participació del sector de components per al calçat a la Comunitat Valenciana en comparació amb la resta d'Espanya.

Informe del sector del cuir i calçat

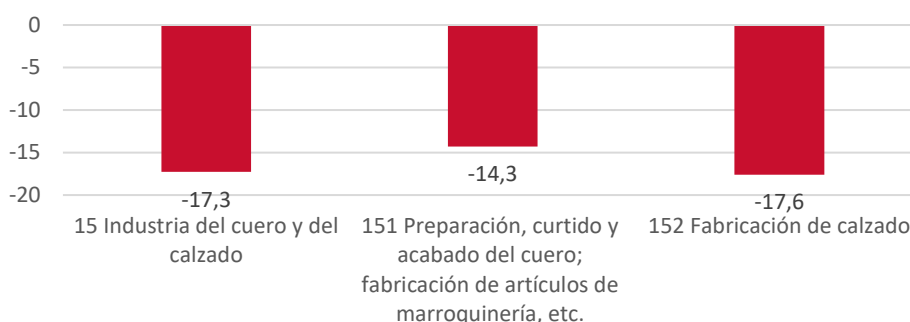
SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT	EMPRESES	REPRESENTACIÓ EN EL SECTOR
Indústria del cuir i del calçat	2.170	100,0 %
<i>Preparació, adobament i acabat del cuir; fabricació d'articles de marroquineria, viatge i de guarnicioneria i talabarderia; preparació i tintatge de pells</i>	222	10,2 %
<i>Fabricació de calçat</i>	1.948	89,8 %

Font: DIRCE 2022. INE; 2023; elaboració pròpia.

Territorialment, la fabricació de calçat es concentra en els municipis d'Elx, Elda i Villena a Alacant, a la Vall d'Uixó a Castelló i en altres municipis de la Comunitat Valenciana. Cada zona té una certa especialització productiva: a Villena (l'Alt Vinalopó) correspon la fabricació de calçat infantil; a Elda (el Vinalopó Mitjà), el calçat de dona, i a Elx, al Baix Vinalopó, una producció més variada.

En els últims anys, el nombre d'empreses del sector de fabricants del cuir i el calçat ha descendit un 17,3 %, en baixar en 453 empreses des de 2014 fins a 2022. Una pèrdua que s'ha produït tant en la fabricació de calçat com en la preparació, l'adobament i l'acabat del cuir (416 i 37 empreses en 2022 respecte a 2014, respectivament).

Gràfic 1. Evolució del sector del cuir i el calçat valencià (empreses).

Font: DIRCE 2022. INE; 2023; elaboració pròpia.

Esta reducció del nombre d'empreses es produïx, fonamentalment, amb la crisi de la COVID-19 en 2020, que va obligar moltes empreses i autònoms a cessar en la seua activitat, de la qual molts no s'han recuperat.

Taula 3. Evolució del sector del cuir i el calçat valencià (empreses).

SECTOR I DIVISIONS CNAE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Indústria del cuir i del calçat	2.623	2.694	2.680	2.579	2.584	2.534	2.419	2.228	2.170
Fabricació de calçat	2.364	2.434	2.431	2.333	2.335	2.279	2.181	2.006	1.948
Preparació, adobament i acabat del cuir; fabricació d'articles marroquineria, etc.	259	260	249	246	249	255	238	222	222

Font: DIRCE 2022. INE; 2023; elaboració pròpia.

La grandària mitjana de les empreses del sector valencià és de 8 empleats per empresa tant en fabricants com en components per al calçat, sensiblement inferior que la mitjana de la indústria valenciana (12 empleats per empresa). La distribució de les empreses segons grandària corrobora la xicoteta dimensió del sector, en el qual abunden autònoms (34,6 %) i les microempreses (40,8 %); el sector a la Comunitat compta només amb dos grans empreses (> 250 treballadors).

Taula 4. Empreses per grandària del sector del cuir i el calçat valencià (empreses, %; 2022).

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT	AUTÒNOM	MICRO	XICOTETA	MITJANA	GRAN
------------------------------	---------	-------	----------	---------	------

Informe del sector del cuir i calçat

Empreses	751	886	483	48	2
Representació del total d'empreses %	34,6	40,8	22,3	2,2	0,1

Font: DIRCE 2022. INE; 2023; elaboració pròpia.

1.2. Recursos humans

El sector del cuir i el calçat valencià dona treball a un total de 19.515 persones, la qual cosa representa el 6,7 % de l'ocupació generada per la indústria valenciana i el 50 % del conjunt del sector en l'àmbit nacional. A això cal afegir les prop de 17.220 ocupacions directes i indirectes generades pel sector dels components del calçat.

Taula 5. Distribució de les persones ocupades en el sector del cuir i el calçat valencià (2021).

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	OCUPADES	REPRESENTACIÓ EN LA INDÚSTRIA VALENCIANA (%)
Sector del cuir i el calçat	19.515	6,7
Sector de components del calçat	17.220	5,9

Font: Estadística estructural d'empreses: sector industrial 2021. INE; 2023; elaboració pròpia.

L'evolució de l'ocupació en el sector del cuir i el calçat a la Comunitat Valenciana, durant el període comprés entre 2015 i 2023, ha sigut testimoni d'una sèrie de fluctuacions significatives, que reflectixen tant els desafiaments inherents a la indústria com els impactes externs, com la pandèmia de COVID-19.

Inicialment, des de 2015 fins a 2017, el sector va mostrar una relativa estabilitat en termes d'ocupació, amb un nombre constant d'uns 23.000 treballadors. Este període va suggerir una fase de consolidació i equilibri, amb la indústria mantenint la seua força laboral en nivells consistents.

No obstant això, a partir de 2018 van començar a sorgir signes de debilitació, evidenciats per una disminució lleu en l'ocupació. Esta tendència va continuar en 2019, indicant possiblement desafiaments interns o canvis en la demanda del mercat que van impactar negativament en la indústria.

L'any 2020 va marcar un punt crític per al sector, ja que va experimentar una caiguda dràstica en el nombre de treballadors, amb una disminució de més de 6.000 ocupacions en comparació amb l'any anterior. Este descens abrupte es va atribuir en gran manera als efectes econòmics devastadors de la pandèmia de COVID-19, que va afectar tant la producció com la demanda de productes del sector.

No obstant això, a partir de 2021 es van observar senyals de recuperació, amb un augment notable en l'ocupació. Esta recuperació parcial va suggerir una adaptació gradual del sector a les noves condicions del mercat i a les mesures de recuperació econòmica implementades. No obstant això, esta tendència ascendent va ser seguida novament per una altra disminució en 2023, encara que menys pronunciada que la de 2020, indicatiu que la indústria encara s'enfrontava a desafiaments persistents.

En resum, l'evolució de l'ocupació en el sector del cuir i el calçat a la Comunitat Valenciana durant el període analitzat va estar marcada per fluctuacions significatives, des de l'estabilitat inicial fins als impactes adversos de la pandèmia i els intents de recuperació subsegüents. Estos alts i baixos reflectixen la complexitat i la sensibilitat del sector als canvis econòmics i externs, mentre busca adaptar-se i mantindre la seua rellevància en un entorn comercial dinàmic.

Taula 6. Evolució de les persones ocupades en el sector del cuir i el calçat valencià (2021).

Informe del sector del cuir i calçat

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Persones ocupades	23.469	23.079	23.044	22.644	21.335	15.391	17.967	20.613	19.515
Evolució (%; base: 2015)	-	-1,7	-1,8	-3,5	-9,1	-34,4	-23,4	-12,2	-16,9

Font: Estadística de treballadors afiliats a la Seguretat Social. IVE; 2024; elaboració pròpia.

La distribució del sector del calçat i el cuir a la Comunitat Valenciana, en termes de percentatges, revela una concentració significativa de treballadors a la província d'Alacant, que representa el 92,9 % del total de treballadors en la regió.

En el context d'Alacant, les àrees del Baix Vinalopó i el Vinalopó Mitjà destaquen com els principals pols d'ocupació en esta indústria, en representar el 47,5 % i el 26,6 %, respectivament, del total provincial. En termes municipals, destaquen Elx, amb 7.973 empleats; Elda, amb 2.987 empleats; Petrer, amb 1.958 empleats, i Crevillent, amb 1.053 empleats, tots estos municipis amb més de 1.000 empleats. A estos els segueixen Villena (705 empleats), Sax (685 empleats), Aspe (501 empleats), Monòver (485 empleats), el Pinós (435 empleats), Almoradí (434 empleats) i Catral (418 empleats).

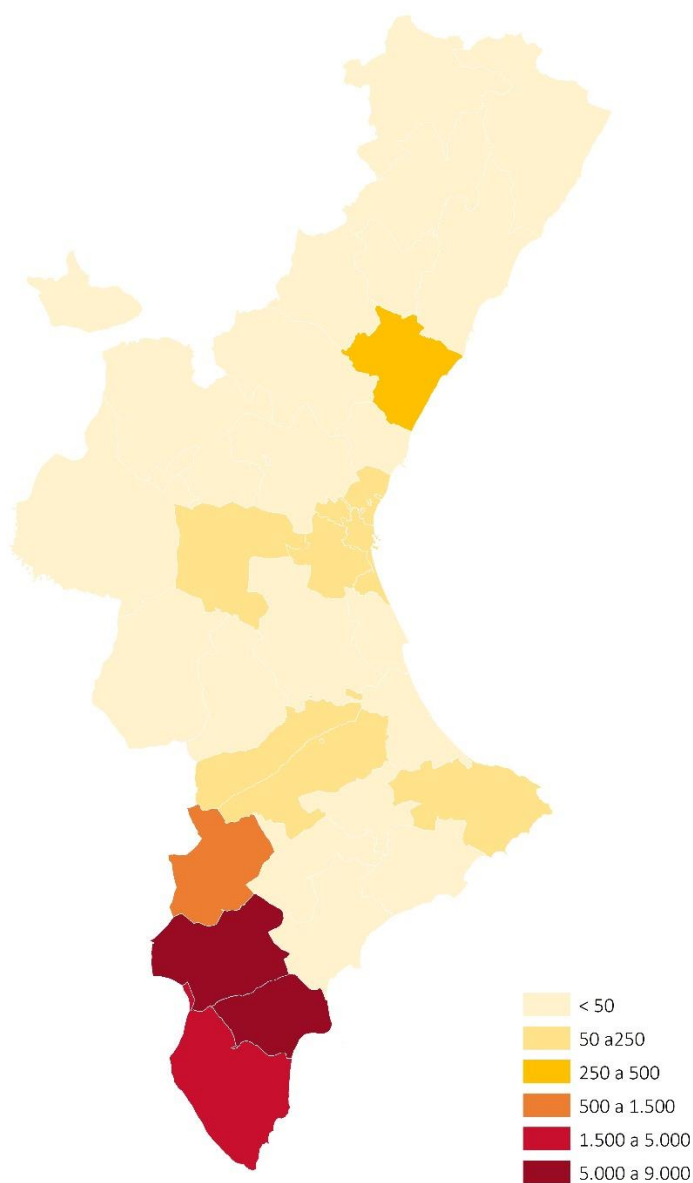
En la província de València, encara que la seua contribució és inferior en comparació amb Alacant, continua representant un 4,6 % del total de treballadors del sector a la Comunitat Valenciana. L'Horta Sud es destaca com la zona amb la major proporció d'ocupació en el sector del calçat i el cuir dins de València, amb el 24,2 % del total provincial.

D'altra banda, la província de Castelló exhibix una participació més modesta en el sector, que representa només el 2,4 % del total regional. No obstant això, la Plana Baixa emergix com la zona amb la major concentració d'ocupació en esta indústria dins de la província, amb el 92,4 % del total provincial.

Esta localització geogràfica del sector del calçat i el cuir a la Comunitat Valenciana revela una estructura en la qual la província d'Alacant exercix un paper preponderant, seguida de València, mentres que Castelló presenta una participació més discreta però no menys rellevant. Esta distribució reflectix la diversitat econòmica i l'especialització industrial en la regió.

Gràfic 2. Distribució territorial del sector del calçat i el cuir a la Comunitat Valenciana (empleats; 2023)

Informe del sector del cuir i calçat

Font: Estadística de treballadors afiliats a la Seguretat Social. IVE; 2024; elaboració pròpia.

L'evolució del gasto de personal en el sector del cuir i el calçat en la regió valenciana mostra una sèrie de fluctuacions al llarg dels anys. En 2015, el gasto va ascendir a 351,3 milers d'euros, i va experimentar una lleugera disminució en 2016 i 2017. En 2018 es va registrar un augment fins als 311,3 milers d'euros, seguit d'un altre lleuger descens en 2019. No obstant això, l'any 2020 va marcar una caiguda significativa en el gasto, arribant a 249,1 milers d'euros, la qual cosa va representar una disminució del 29,1 % respecte a l'any de més gasto, 2015. La tendència es va revertir en 2021, amb un augment en el gasto que va ascendir a 292,9 milers d'euros. Esta recuperació va significar un increment del 17,2 % respecte a l'any anterior. Estes dades mostren la variabilitat en el gasto al llarg del període analitzat i reflectixen la dinàmica del sector.

Taula 7. Evolució del gasto de personal en el sector del cuir i el calçat valencià (milers d'euros; 2021).

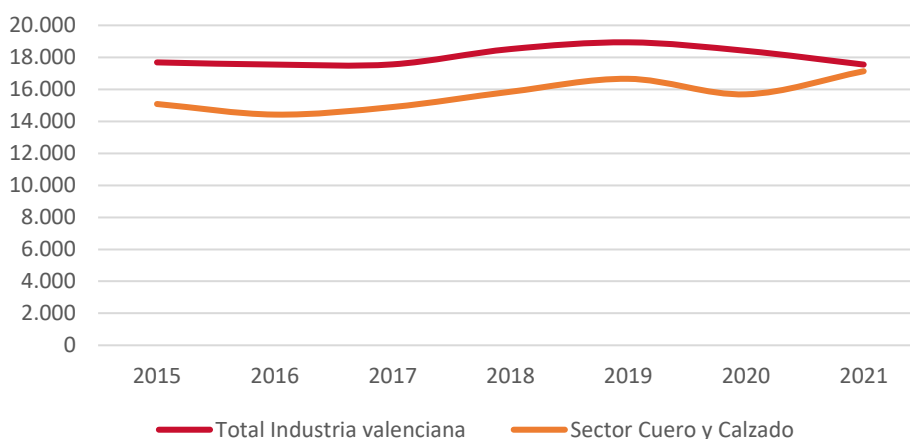
Informe del sector del cuir i calçat

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gasto del personal	351.319	315.377	290.109	311.281	307.330	249.072	292.940
Evolució (%; base: 2015)	-	-10,2	-17,4	-11,4	-12,5	-29,1	-16,6

Font: Estadística estructural d'empreses: sector industrial 2021. INE; 2023; elaboració pròpia.

Encara que les xifres de globals de gasto de personal del sector hagen caigut un 16,6 % en el període 2015-2021, això es deu, bàsicament, a la reducció del nombre de treballadors, ja que l'evolució del gasto mitjà en sous i salaris en el sector del cuir i el calçat a València ha augmentat en eixe mateix període, acostant-se al gasto mitjà en sous i salaris de la indústria valenciana.

Gràfic 3. Evolució del gasto mitjà en sous i salaris a la C. Valenciana

Font: Estadística estructural d'empreses: sector industrial. DIRCE 2022. INE; 2023; elaboració pròpia.

1.3. Magnituds econòmiques

Les vendes de productes del cuir i el calçat van registrar, en 2021, els 1.692 milions d'euros, que representa el 2,24 % de les vendes totals realitzades per la indústria valenciana.

Taula 8. Distribució de les vendes en el sector del cuir i el calçat valencià (milers d'euros, %; 2021).

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	XIFRA DE NEGOCIS	REPRESENTACIÓ EN LA INDÚSTRIA VALENCIANA (%)
Sector del cuir i el calçat	1.692.658	2,24

Font: Estadística estructural d'empreses: sector industrial 2021. INE; 2023; elaboració pròpia.

Durant els últims anys, han descendit les vendes en el sector en conjunt, baixant en 671,9 milions d'euros la xifra de negoci en 2021 respecte a 2015, un 28,4 % menys. La forta reducció del teixit empresarial registrada i la caiguda del mercat nacional expliquen, en part, la important reducció de la facturació registrada pel sector.

Taula 9. Evolució de les vendes en el sector del cuir i el calçat valencià (milers d'euros; 2021).

Informe del sector del cuir i calçat

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Xifres de negoci	2.364.595	2.024.490	2.048.767	1.995.015	1.864.507	1.538.724	1.692.658
Evolució (%; base: 2015)	-	-14,4	-13,4	-15,6	-21,1	-34,9	-28,4

Font: Estadística estructural d'empreses: sector industrial 2021. INE; 2023; elaboració pròpia.

Analitzant l'índex de producció industrial del sector a la Comunitat Valenciana queda clara una tendència general a la baixa en la producció industrial des de 2010 fins a 2019, interrompuda ocasionalment per fluctuacions menors. Estes xifres revelen un escenari desafiador per al sector durant eixa dècada, amb possibles factors com ara canvis en la demanda, competència internacional i condicions econòmiques influenciant en el seu acompliment.

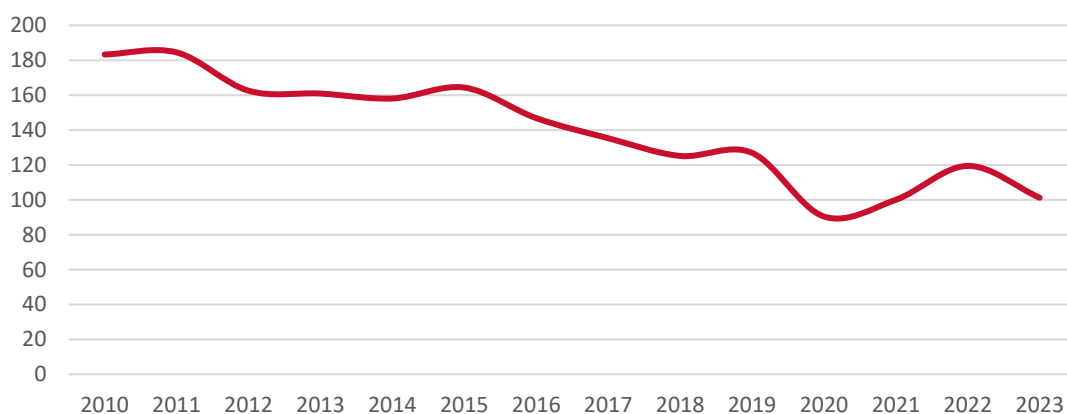
Entre 2010 i 2019, l'IPI va disminuir gradualment, des d'un valor inicial de 183,3 punts en 2010 fins a registrar el seu punt més baix en 2020, amb un índex de producció de 90,4 punts, reflectint així els desafiaments persistents a què s'enfrontava el sector abans fins i tot de l'arribada de la pandèmia de COVID-19.

L'any 2020 va marcar un punt crític, amb una caiguda abrupta de l'IPI fins a arribar al 50 % del seu valor en 2019. Esta disminució dràstica va ser el resultat directe de les mesures de confinament i restriccions imposades per a contindre la propagació del virus, la qual cosa va afectar greument l'activitat industrial en la regió.

La situació va continuar sent desafiadora en 2021, que, a més, es va convertir en el nou any base per al càlcul de l'índex, amb un valor de referència de 100,0. Això implica una reavaluació de les dades anteriors en relació amb este nou punt de partida, la qual cosa pot dificultar la comparació directa amb anys anteriors.

No obstant això, va haver-hi senyals de recuperació en 2022 i 2023, amb un augment gradual en l'IPI fins a valors de 119,4 i 101,2, respectivament. Encara que estes xifres encara estan per davall dels nivells pre-pandèmics, indiquen un progrés en l'adaptació del sector a les noves condicions i una recuperació parcial de la producció industrial.

Gràfic 4. Evolució de l'IPI del sector del cuir i el calçat (base=2021; 2010-2023)

Font: índexs de preus industrials. Institut Valencià d'Estadística (IVE); 2024; elaboració pròpia.

1.4. Comerç internacional

Importacions

La interconnexió global i interregional del sector a Espanya, particularment en relació amb la Comunitat Valenciana, subratlla la pertinència d'examinar les importacions a escala estatal, ja que estes reflectixen en gran manera la dinàmica del sector en la regió.

Informe del sector del cuir i calçat

Les importacions de calçat a Espanya van experimentar una notable disminució en 2020, comparat amb 2019, reflectint els efectes de la pandèmia i els canvis en el consum global. En 2020, les importacions de calçat van totalitzar 2.698 milions d'euros, la qual cosa representa una caiguda del 23,57 % en valor i un 24 % en parells en comparació amb 2019, any en què les importacions van sumar 3.358 milions d'euros.

Les fluctuacions en les importacions reflectixen també canvis en la demanda de mercats específics i la capacitat d'adaptació del sector a les noves realitats del mercat, incloent-hi l'impacte de les tensions comercials i les polítiques aranzelàries internacionals, com les amenaces dels Estats Units d'imposar un aranzel del 25 % a les importacions de productes europeus, inclòs el calçat.

En el sector dels components per al calçat, les xifres també van mostrar un decreixement. En 2022, les importacions de components van registrar un valor de 1.956 milions d'euros, la qual cosa representa un augment respecte a l'any anterior; no obstant això, en el primer semestre de 2023, este sector va registrar una caiguda del 12,5 % en importacions, comparat amb el mateix període de l'any 2022.

Este decreixement en les importacions pot estar relacionat amb la disminució general de l'activitat manufacturera i els desafiaments operatius a què s'enfronten les empreses del sector, que inclouen alts costos de matèries primeres i dificultats logístiques.

Exportacions

Les exportacions de productes del cuir i el calçat valencians van superar en 2021 els 1.328 milions d'euros, situant-se en xifres similars a les de 2015, i superant la caiguda de consum associada a les restriccions imposades per la COVID-19. La Comunitat Valenciana se situa com la principal regió exportadora de calçat d'Espanya (21,2 %), seguida a distància de Catalunya (20,2 %), Madrid (12,3 %) i Galícia (11,88 %). La resta de comunitats no arriben a representar ni el 10 % de l'exportació nacional.

Respecte als components per al calçat, abans de la pandèmia, el sector mantenia un volum de negoci pròxim als 2.296² milions d'euros en facturació. No obstant això, la facturació del sector de components ha caigut dràsticament un 20 %, arribant als 1.836,8³ milions d'euros.

Taula 10. Destinació de la producció del sector del cuir i el calçat valencià
(milions d'euros, %; 2021).

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	EXPORTACIONS	MERCAT ESPANYOL	PROPORCIÓ EXPORTADORA (%)
Sector del cuir i el calçat	1.328.961,2	363.696,8	78,5

Font: DataComex. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme; Enquesta estructural d'empreses: sector industrial 2021. INE; 2023; elaboració pròpia.

El mercat interior, però, ha perdut en eixos anys un 64 % del seu volum, registrant una tendència decreixent que el situen actualment en el 21,5 % de la facturació del sector. Esta situació provoca un augment de la propensió

² La dada proporcionada per l'Associació d'Empreses de Components per al Calçat (AEECC) indica que el 82 % representa la participació del sector de components per al calçat a la Comunitat Valenciana en comparació amb la resta d'Espanya.

³ Estimacions de l'Associació d'Empreses de Components per al Calçat (AEECC) abans de tancament d'exercici per a 2023.

Informe del sector del cuir i calçat

exportadora del sector, que passa de ser del 57,6 % en 2015 al 78,5 % actual, de manera que ara depèn molt més del mercat exterior i de l'esdeveniment de política internacional que puguen afectar el comerç internacional.

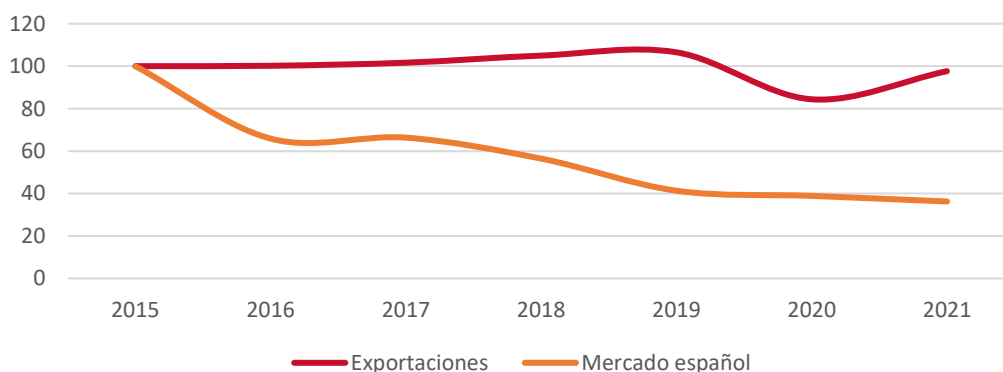
Taula 11. Evolució de les exportacions del sector del cuir i el calçat valencià (milions d'euros; %).

SECTOR DEL CUIRO I EL CALÇAT VALENCIÀ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Exportacions	1.361.097,5	1.363.571,9	1.383.325,8	1.428.708,1	1.449.972,1	1.148.592,6	1.328.961,2
Mercat espanyol	1.003.497,5	660.918,1	665.441,2	566.306,9	414.534,9	390.131,4	363.696,8
Proporció exportada	57,6	67,4	67,5	71,6	77,8	74,6	78,5

Font: DataComex. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme; Enquesta estructural d'empreses: sector industrial 2021. INE; 2023; elaboració pròpia.

Al llarg dels últims anys, les exportacions del sector s'han mantingut més o menys estable, excepte el sot de la COVID-19, sempre per damunt dels 1.300 milions d'euros. El mercat interior, però, ha anat perdent vendes de manera constant tots eixos anys, en passar dels 1.000 milions d'euros de 2015 als escassos 363 de 2021. Una caiguda de vendes de 640 milions d'euros (64 % del total). Ha sigut la fortalesa del mercat exterior la que ha permés al sector superar la crisi patida i mantindre expectatives de creixement per als pròxims anys.

Gràfic 5. Evolució exportacions i vendes al mercat interior

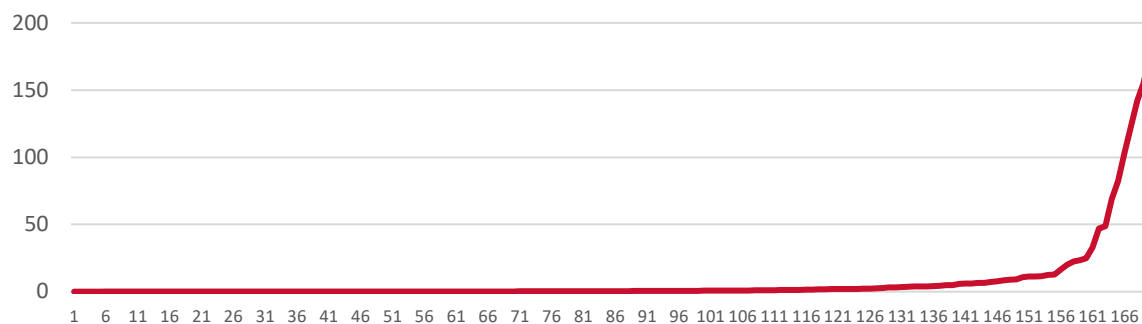

Font: DataComex. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme; Enquesta estructural d'empreses: sector industrial 2021. INE; 2023; elaboració pròpia.

Les empreses del cuir i el calçat valencianes van exportar en 2021 a 170 països, a molts d'estos xicotetes quantitats, menys d'1 milió d'euros a 109 països i per davall de 10 milions a 40 països més, de manera que un reduït grup de països concentren la major part de les exportacions: els tres primers concentren el 35,6 %, i els 10 primers, el 73,7 %.

Gràfic 6. Distribució per països de les exportacions del sector del cuir i el calçat valencià (milions d'euros; 2021).

Informe del sector del cuir i calçat

Font: DataComex. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme; 2023; elaboració pròpia.

El principal país receptor de calçat i cuir valencià és Alemanya, que rep el 13,2 % de les exportacions, seguit d'Itàlia (11,7 %) i França (10,7 %). Per la seua banda, en quart lloc, i el primer dels països no pertanyent a la UE, hi ha els Estats Units, que rep el 9,3 % de les exportacions de cuir i calçat valencià.

Taula 12. Principals destinacions de les exportacions del sector del cuir i calçat valencià (milions d'euros; 2022).

PAÏSOS	EXPORTACIONS	%
1. Alemanya	175,5	13,2
2. Itàlia	154,8	11,7
3. França	142,2	10,7
4. Estats Units	123,1	9,3
5. Portugal	103,4	7,8
6. Xina	82,4	6,2
7. Regne Unit	68,9	5,2
8. Turquia	48,6	3,7
9. Països Baixos	47,0	3,5
10. Rússia	33,0	2,5

Font: DataComex. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme; 2023; elaboració pròpia.

2. POSICIÓ COMPETITIVA

2.1. Factors competitiu

El sector del calçat i el cuir a la Comunitat Valenciana ha sigut històricament reconegut per la seua rellevància i competitivitat en el mercat nacional i internacional. Alguns dels factors competitiu clau d'este sector són:

Tradició i experiència

La regió valenciana té una llarga tradició en la fabricació de calçat i productes de cuir, la qual cosa ha generat una sòlida experiència en disseny, fabricació i artesanía en este camp.

Disseny i creativitat

La capacitat d'oferir dissenys atractius i a la moda és un factor distintiu en la competitivitat del calçat i el cuir valencià. La innovació en disseny i la capacitat d'adaptar-se a les tendències del mercat són punts forts del sector.

Qualitat i artesanía

L'atenció al detall i la qualitat en la fabricació, combinades amb l'artesanía tradicional i les tècniques de fabricació modernes, permeten la producció de calçat i productes de cuir d'alta qualitat.

Flexibilitat i adaptabilitat

La capacitat d'adaptar-se ràpidament a les demandes canviants del mercat, tant en termes d'estils de calçat com en processos de fabricació més àgils i flexibles, és un aspecte clau per a mantindre la competitivitat.

Innovació tecnològica

L'adopció de tecnologies avançades en la producció, com ara maquinària moderna i mètodes de fabricació eficients, contribuïx a millorar la productivitat i la qualitat dels productes.

Sostenibilitat i responsabilitat social

La implementació de pràctiques sostenibles en la producció, l'ús de materials ecoamigables i el compliment d'estàndards ètics i ambientals poden oferir avantatges competitiu.

Accés a mercats internacionals

La capacitat d'exportar i accedir a mercats internacionals és un factor clau. La diversificació dels mercats d'exportació i la participació en fires comercials internacionals enfortixen la posició competitiva.

Formació i especialització

La disponibilitat de mà d'obra qualificada i especialitzada en el sector és essencial. La formació contínua i la capacitat en habilitats específiques són clau per a mantindre l'excel·lència en la producció.

La combinació d'estos factors competitiu ha contribuït a posicionar el sector de la Comunitat Valenciana com un referent en l'àmbit nacional i internacional, alhora que ha mantingut una reputació per la qualitat, la creativitat i la innovació en els seus productes.

2.2. Principals competidors

La indústria del calçat i el cuir de la Comunitat Valenciana competix tant en l'àmbit nacional com internacional. Alguns dels principals competidors en este sector són:

Portugal

Portugal és conegut per la seua indústria del calçat i és un competidor directe d'Espanya en la fabricació de sabates i productes de cuir. Té una llarga tradició en la producció de calçat de qualitat i és reconegut per la qualitat de la seua artesanía.

Itàlia

Itàlia és un altre competidor important en la fabricació de calçat i articles de cuir. El país és famós per les seues marques de luxe i qualitat en la producció de calçat i articles de pell, a més de ser un referent en el disseny i la moda.

Xina

La Xina és un competidor global a causa de la seua gran capacitat de producció i els seus costos laborals més baixos. Si bé el seu enfocament pot ser més en la producció en massa, és un competidor rellevant en el mercat internacional.

Altres països asiàtics

Països com Vietnam, l'Índia i altres països del sud-est asiàtic també competixen en la producció de calçat i productes de cuir. Tenen costos laborals competitiu i són actors significatius en la fabricació de calçat a gran escala.

Altres països europeus

A més de Portugal i Itàlia, altres països europeus com França, Alemanya i Espanya mateixa (en regions com La Rioja) també competixen en la fabricació de calçat i cuir, cada un amb les seues pròpies especialitats i estils de productes.

Estos competidors internacionals presenten desafiaments significatius per a la indústria valenciana del calçat i el cuir en termes de preus, qualitat, innovació i accés a diferents mercats. Per a mantindre la seua posició competitiva, les empreses valencianes sovint se centren en la diferenciació a través del disseny, la qualitat, la sostenibilitat i l'adaptabilitat a les tendències de moda actuals. A més, la busca de nous mercats i l'excel·lència en la fabricació continuen sent estratègies clau per a competir en este mercat global.

3. REPTES 2028

3.1. Reptes tecnològics

Integració de la impressió 3D en el disseny i la fabricació

La indústria del calçat a la Comunitat Valenciana ha de continuar ampliant la integració de la impressió 3D per a avançar en la personalització i l'eficiència de disseny i fabricació. Esta tecnologia, que ja ha començat a reduir deixalles i a millorar la utilització de materials, permet una resposta ràpida a les necessitats del mercat i reduïx significativament els costos i temps de producció en facilitar prototips ràpids i eficaços.

Aplicació de realitat virtual i realitat augmentada

El sector ha d'aprofundir en l'ús de realitat virtual (RV) i realitat augmentada (RA) per a millorar tant els processos de disseny com l'experiència de compra del consumidor. Implementar estes tecnologies pot portar a una revolució en la forma en què els consumidors interactuen amb els productes abans de la compra, mitjançant proves virtuals que poden reduir significativament les devolucions. A més, l'RV i l'RA poden servir com a ferramentes valuoses per a la formació tècnica dels empleats, millorant la seua capacitat per a interactuar amb els processos tecnològics avançats.

Implementació d'intel·ligència artificial per a optimització i predicció

La implementació de la intel·ligència artificial ha d'estendre's més enllà de la cadena de subministrament i predicció de tendències per a incloure millores en la interacció amb el client, com ara bots avançats i sistemes de recomanació personalitzats. Això no només millora l'experiència del client, sinó que també optimitza la logística i l'eficiència operativa mitjançant l'anàlisi avançada de dades, la qual cosa permet a les empreses del sector respondre millor a les dinàmiques canviants del mercat.

Incorporació de IoT per a funcionalitats avançades en productes

El desenvolupament de sabates intel·ligents equipades amb IoT a la Comunitat Valenciana ha de continuar expandint-se per a incloure més funcionalitats que milloren la salut i el rendiment de l'usuari, com ara el monitoratge de l'activitat física i sistemes d'ajust personalitzat en temps real, basats en la retroalimentació activa de les dades arreplegades pels dispositius integrats.

Automatització avançada en la manufactura

El sector del calçat valencià ha de continuar avançant cap a l'automatització dels seus processos de manufactura mitjançant l'adopció de robòtica col·laborativa. Això no només millora la seguretat i l'eficiència de les línies de producció, sinó que també permet a les empreses adaptar-se a les creixents demandes de producció personalitzada, alhora que manté uns estàndards alts de qualitat i reduïx costos operatius.

3.2. Reptes ambientals

Desenvolupament i utilització de materials sostenibles

És vital que la indústria del calçat a la Comunitat Valenciana invertisca en la investigació i el desenvolupament de materials biodegradables i regeneratius que permeten tancar el cicle de vida del producte sense comprometre

Informe del sector del cuir i calçat

la qualitat o l'estètica. Este enfocament no només respon a les exigències reguladores i de mercat, sinó que també obri noves oportunitats de mercat en sectors conscients de l'impacte ambiental.

Programes efectius de reciclatge i reutilització

Els programes de reciclatge i reutilització han de ser ampliat i millorats a través d'associacions estratègiques amb empreses d'altres sectors, la qual cosa permetria un enfocament més integrat i efectiu cap a la sostenibilitat. La indústria del calçat valencià ha de liderar en la innovació de processos de reciclatge que permeten la reutilització de materials al final de la vida útil del producte.

Estratègies per a minimitzar la petjada de carboni

El sector ha de reforçar la implementació de sistemes de gestió ambiental que permeten un monitoratge i una reducció efectius de les emissions de carboni en totes les etapes de la producció. Això inclou l'optimització de la logística i els processos de fabricació per a minimitzar el consum energètic i les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

Obtenció de certificacions ambientals

És crucial establir un sistema robust d'auditoria interna que assegure el compliment continu amb estàndards ambientals i promoga la transparència cap als consumidors. Les certificacions ambientals poden ajudar a construir la reputació de les marques del sector com a líders en sostenibilitat, a més de diferenciar-les en un mercat global competitiu.

Foment de l'economia circular

El sector del calçat valencià ha de continuar innovant en models de negoci que integren la venda de servicis addicionals per a prolongar la vida útil dels productes i reduir l'impacte ambiental. Això inclou desenrotllar sistemes de lloguer o subscripció per al calçat, així com programes de manteniment i reparació que suporten una economia circular més robusta.

3.3. Reptes organitzatius

Millora de la gestió de la informació del sector

El sector del calçat a la Comunitat Valenciana ha de millorar la integració i l'anàlisi de dades en temps real sobre tendències de consum i eficiència de processos per a agilitzar la presa de decisions i millorar la resposta a les demandes del mercat. Això pot ser crucial per a mantindre la competitivitat en un entorn empresarial que canvia ràpidament.

Expansió cap a mercats internacionals

El sector ha de continuar desenrotllant i adaptant estratègies de localització que consideren les peculiaritats culturals i reguladores de nous mercats, a fi de permetre una optimització del màrqueting i les vendes internacionals. Això és fonamental per a aprofitar les oportunitats en mercats emergents i diversificar la base d'ingressos.

Enfortiment de la col·laboració entre empreses

Ha d'incentivar-se encara més la col·laboració entre empreses del sector calçat a la Comunitat Valenciana. L'establiment de consorcis industrials i xarxes de col·laboració pot accelerar la innovació i el desenrotllament de noves tecnologies, compartint recursos i coneixements que, d'una altra manera, serien costosos o difícils de desenrotllar de manera independent.

Adaptació a les regulacions comercials i de seguretat

El sector ha de mantindre's actiu en fòrums i organismes de regulació per a influir en la formulació de polítiques que l'afecten, assegurant al mateix temps una adaptació proactiva a les regulacions vigents per a evitar sancions i assegurar el compliment.

Capacitació i desenvolupament del talent

És crucial enriquir els programes de desenvolupament professional continu en el sector, adaptant-los a les tecnologies emergents i noves pràctiques empresarials. Això assegura que el personal estiga sempre al capdavant de la innovació i preparat per a implementar les millors pràctiques en la indústria.

3.4. Altres reptes

Revisió i adaptació de models de negoci

El sector del calçat a la Comunitat Valenciana ha de continuar revisant i adaptant els seus models de negoci per a assegurar la seua resiliència enfront de disrupcions del mercat i adaptabilitat a noves condicions econòmiques i tendències de consum. Això és crucial per a mantindre la viabilitat i el creixement sostingut en un entorn global competitiu.

Foment d'una cultura d'adaptabilitat i resiliència

Fomentar una cultura organitzacional que valore l'adaptabilitat i la resiliència, utilitzant el canvi com un avantatge competitiu i promovent l'experimentació i l'aprenentatge continu. Això és essencial per a mantindre's competitiu i àgil en un mercat globalitzat.

Integració de tecnologies emergents en productes i processos

Mantindre's al corrent de les últimes innovacions tecnològiques i avaluar la seua aplicabilitat per a mantindre la competitivitat en un entorn tecnològicament avançat. Això inclou l'adopció de tecnologies disruptives que poden millorar l'eficiència, la qualitat del producte o l'experiència del client

Desenvolupament d'estratègies per a respondre a les fluctuacions del mercat

Implementar sistemes de planificació flexible i eines de pronòstic per a adaptar-se i respondre efectivament als canvis ràpids en la demanda i les condicions del mercat. Això és vital per a respondre de manera àgil a les dinàmiques del mercat i assegurar la continuïtat del negoci.

Promoció de pràctiques ètiques i responsables

Assegurar que totes les operacions i decisions en el sector del calçat valencià complisquen amb els més alts estàndards ètics i de responsabilitat social. Això inclou garantir pràctiques laborals justes i una gestió responsable de la cadena de subministrament, comproment-se amb la sostenibilitat ambiental.

4. Accions

Sobre transició digital

- Reforç de la digitalització de processos de fabricació
- Dotació de tecnologies avançades per a processos de fabricació
- Assessorament en digitalització de control ambiental

Sobre innovació

- Suport a projectes d'I+D
- Impuls d'innovacions empresarials

Sobre sostenibilitat

- Informació sobre racionalització del consum de recursos
- Foment de projectes de reutilització de residus

Sobre transició energètica

- Promoció de projectes d'estalvi i eficiència energètica
- Impulsar la generació d'energia solar i eòlica

Sobre capital humà

- Captació de talent
- Impuls a l'FP dual